

Dr. Wilson se je v daljšem govoru zahvalil za priznanje in naznanil, da se je ime trgovinskega muzeja spremenilo v „International Bureau of commerce“ in da se je pri sestavi Advisory Boarda trgovinskega muzeja izvolil predsednikom William L. Elkins v Filadelfiji in za predsednike veliko gospodov iz raznih dežel, med temi dr. pl. Dorn z Dunaja.

Po poročilu dr. Henrika Luckmanna je bil sprejem odposlancev v Filadelfiji prav srčen in gostoljuben, oficijelni odposlanci so bili za dobo kongresa gostje mesta Filadelfije in so se za iste aranžirale mnoge slavnosti: razun svečanega sprejema pri mayorju filadelfskem Musical Smoker pri Manufacturer Clubu, Luncheon pri University of Pennsylvania, gledališka predstava v Chestent Theater, sprejem pri The American Academy of Political and Social Science itd. Glede razstave je omeniti, da so na tej razstavili večinoma Filadelfija in država Pensilvanija, ostala Amerika se je le malo udeležila. Če tudi se ni videlo veliko predmetov, ki bi bili nalašč za razstavo pripravljeni, vendar je ista nudila mnogo zanimivega v različnih strokah. Na predmetih katere so evropske države razstavile, so bili zapisani kraj izdelovanje, prodajna cena in določba predmeta. Odposlanec je v filadelfskih časopisih opozarjal na razširjenje trgovskih odnošajev s kranjsko deželo in najbližjim pristaniščem s Trstom.

Poročevalec omenja, da se zanimivo poročilo odposlanca lahko pogleda v zbornični pisarni in ker je odsek iz njega razvidel, da se je odposlanec zelo potrudil podati v kratkem kolikor mogoče jasno sliko trgovinskega kongresa in zastopati domače koristi, predlaga v odsekovem imenu: Poročilo se z zadovoljstvom vzame na znanje in odposlancu inženirju dr. Henriku Luckmannu izreče zahvala. — Predlog se je vsprejel. (Konec prih.)

Kmetijstvo.

Vinska klavzula.

Trgovinsko ministerstvo je pred kratkim začelo zbirati statistične podatke in drug material glede upliva trgovinskih pogodb z Nemčijo in z Italijo na naše gospodarske razmere in v raznih deželah se je že začelo prav živahno gibanje, ki meri na to, da se je pri bližajoči se obnovitvi trgovinskih pogodb dosežejo boljše in primernejše določbe.

Nobena stvar ne označuje našega slovenskega beraštva tako dobro, kakor okolnost, da se skoro nihče ne zanima za tako velevažno stvar, kakor je obnovev trgovinskih pogodb z inozemstvom. Temu ni vzrok indolence, ampak vzrok je to, da smo Slovenci po trgovinskih pogodbah le v jako majhni meri prizadeti. Zaostali smo pač v vseh ozirih, najbolj pa v gospodarskem.

Prav za prav smo pri trgovinskih pogodbah interesirani samo glede izvažanja bukovega lesa in glede uvažanja italijanskega vina. Izvoz takimenovanih tavololet iz bukovega lesa kakor sploh našega lesa je v zadnjih letih močno padel. Posebno izdelovanje tavololet je vsled ameriške konkurence malone popolnoma zastalo in se ne bo moglo povzdigniti, dokler se v trgovinskih pogodbah izrecno ne določi, da se mora vse importirano južno sadje uvažati v zabojih iz avstrijskega bukovega lesa. Kranjski deželni zbor se je za to stvar že opetovano energično zavzel in je vsled tega upati, da se pri sklepanju nove pogodbe ugodni zahtevam kranjske dežele. To se toliko laglje zgodi, ker se Italija bržčas ne bo dosti upirala.

Vse drugačne težave pa bodo z odpravo vinske klavzule, to je tiste določbe trgovinske pogodbe z Italijo vsled katere se plačuje se uvoz italijanskega vina v našo državo le jako nizka carina. Še predno je bila uveljavljena vinska klavzula, se je na dolgo in na široko pisalo in govorilo o škodi, ki zadene vsled nje vse vinarstvo zlasti na Primorskem, v Dalmaciji in tudi na Kranjskem. Toda vse dokazovanje je bilo bob ob steno. Gospodje pri zeleni mizi so bili sklenili, da se dovoli Italiji s svojim vinom delati konkurenco domačim producentom in ta njihova volja je tudi resnično obveljala. V državnem zboru je bilo sicer nekaj nasprotovanja, ali vsi ugovori so bili le bolj akademični, nihče se ni potrudil, da bi se bil resno in brezobzirno uprl vinski klavzuli, da bi bil resno skušal preprečiti nje sprejetje.

Zdaj ga pač ni človeka, ki bi se upal zanikati, da je vinska klavzula domače vinarstvo silno oškodovala. Posebno veliko škodo je ta klavzula povzročila v Dalmaciji in na Primorskem. Prej je v teh deželah imelo vino, ki je vendar njih poglavitni pridelek, dosti visoko ceno in se je dobro prodajalo, v tem ko je danes dalmatinsko vino izgubilo nad polovico cene.

Vinska klavzula je za Dalmacijo in za Primorsko bila prava katastrofa. Dalmatinci in Primorci se vsled tega že zdaj krepko zavzemajo za to, da bi se pri obnovitvi trgovinske pogodbe ta stvar za nas ugodno uredila.

Pa tudi Kranjci bi imeli dovolj vzrokov, da se lotimo te zadeve. Pri nas na Kranjskem sicer laška konkurenca ni toliko škodovala, kakor na Primorskem in v Dalmaciji, a vzlic temu nam je povzročila dosti znatno dejansko škodo. Gotovo je, da se naša izborna kmetijska družba z vso odločnostjo zavzame za varstvo teh kmetijskih interesov, a potrebno bi bilo, da se zavzamo tudi druge korporacije, v prvi vrsti naš deželni zbor.

Kmetijske raznoterosti.

— Proti vinski klavzuli. Iz budimpeščanskih časnikov posnamemo, da je bila minoli teden pri ministerskem predsedniku Szellu glede klavzule deputacija 150 ogerskih vinotržcev in vinogradnikov, katerim so se pridružili še neka-

teri poslanci; pritožila se je, če se klavzula ne odpravi, resp. če se pogodba z Italijo nespremenjena obnovi, bode to v neznansko škodo Ogerski. Szell jim je odgovoril, da ve vse to, da so tožbe popolnoma opravičene, ali ničesar ne obljubljuje itd. — Pritiskati bo treba na vlado — kakor je razvidno — da zopet ne bo dolgo dobo treba našemu vinogradniku trpeti tako velike škode.

Poučni in zabavni del.

Kaj se je Makaru sanjalo.

Ruski spisal V. Korolenko; prevel M. Hostnik.

(Vse tiskovne pravice prihranjene.)

(Dalje.)

Kako se je to zgodilo, tega ni zapazil. On je vedel, da iz njega nekaj pojde in čakal je, kdaj tisto pojde. No iz njega ni šlo ničesar.

Pa vendar je izpoznaval, da je uže umrl, in zato je ležal pokojno; trenil se ni. Ležal je dolgo, — tako dolgo, da se je uže naveličal.

Popolno temno je bilo, ko je Makar začutil, da ga je nekdo nalahko brcnil. Obrnil je glavo in odprl stisnene oči.

Zdaj so mecesni stali nad njim pokojni, tihi, kakor da jih je sram prejšnjega nagajanja. Mahnate jelke iztegovale so svoje široke, s snegom pokrite lape in se tiho tiho majale. V zraku so takoisto tiho padale blesteče snežinke.

Jarke dobre zvezde pogledovale so sè sinjega neba skoz goste veje, kakor da hote reči: „vidite, ubog človek je umrl“.

Nad samim telesom Makara je stal stari pop Ivan in ga nalahko brcal. Njegovo dolgo rjaso (talar) je pokrival sneg; sneg je bil tudi na kosmatej kučmi, na plečih, v dolgej bradi popa Ivana. Najbolj čudno je bilo pa to, da je bil to taisti pop Ivan, ki je umrl že pred štirimi leti.

To je bil dober pop. Nikoli ni pritiskal Makara zaradi bire, celo za razne ceremonije ni terjal denarja. Makar mu je sam določeval plačo za krščenje in za ceremonije, in sram ga je bilo, ko se je vspomnil, da mu je včasih dajal malo, včasih pa celo nič. Pop Ivan se ni zalil nikoli; njemu je bilo treba le jednega: vsako pot je bilo treba predenj polič žganja. Ako Makar ni imel denarja, pošiljal je pop Ivan sam po žganje in pila sta vkup. Pop Ivan se je napijal vselej tako, da je mačko vikal. Tepel se je redko in ne močno. Kadar si uže ni mogel pomagati in se braniti, vozil ga je Makar domov, naj mati-popica skrbi zanj.

Da, to je bil dober pop; smrt njegova pa ni bila lepa. Jedenkrat, ko nikogar ni bilo doma in je pijani pop sam ležal na postelji, hotel je kaditi. Vstal je in opotekaje se, šel k peči, v kateri je močno gorelo, da bi zažgal pipo. Bil je uže prepijan, spesnilo se mu je,

pa se je zavalil v ogenj. Ko so domači prišli domov, ostale so od popa samo noge še.

Vsem je bilo žal dobrega popa Ivana; pa ker so od njega ostale samo noge, ga uže noben zdravnik na svetu ni mogel ozdraviti. Noge so slovesno pokopali; na njih mesto pa je prišel drug pop.

Zdaj je ta pop stal cel poleg Makara in ga suval.

— Vstajaj, Makar, — rekel je. — Pojdiva.

— Kam neki pojdem? vprašal je Makar nezadovoljen.

On je mislil, da, če je uže „poginil“, to mu je dolžnost ležati pokojno, ne pa da bi zopet taval po tajgi brez pota. Sicer čemu mu je bilo poginiti?

— Pojdiva k velikemu Tojonu.¹⁾

Čemu neki? vprašal je Makar.

Sodil te bo, odgovoril je pop otožno in nekako milo.

Makar si je domislil, da se je po smrti res treba javiti nekam k sodbi. V cerkvi je nekdaj tako slišal. Pop torej govori to, kar je. Treba je bilo vstati.

In Makar je vstal in godrnjal za-se, da celo po smrti človeku ne dajo miru.

Pop je šel spredaj, Makar pa za njim. Šla sta vedno naravnost. Mecesni so si lepo ogibali in ju puščali mimo. Šla sta k jutru.

Makar se je čudil, ko je zapazil, da za popom ne ostaja sledu v snegu. Ko je pogledal sebi pod noge, tudi ni bilo sledu: sneg je bil čist in gladek, kakor prt.

Mislil je, da zdaj bi mu bilo zelo pripravno hoditi po tujih pasteh, ker nihče bi tega ne vedel; ali pop je očividno uganil njegovo skrivno misel; obrnil se je k njemu in rekel:

— Nehaj! Ti ne veš, kaj doboš za vsako tako misel.

— Nu, nu! odgovoril je Makar nedovoljen. Še pomisliti, da bi ne smel? Haj si neki tako hud. Raji molči!

Pop je pomajal z glavo in šel dalje.

— Ali bo daleč treba? — vpraša Makar.

— Daleč! odgovori pop otožno.

— Kaj bova pa jedla? — vpraša Makar skrbno.

— Ti si pozabil, — reče pop, — da si umrl, in da ti zdaj ni treba ni jesti ni piti.

Makaru to ni bilo posebno všeč. Seveda, to je dobro takrat, kadar jesti ni kaj, pa tako bi bilo bolje ležati, kakor je ležal, ko je umrl. Da bi pa šel in še daleč šel, pa nič ne jel, to je pač vendar čudno. Zopet je zagodrnjal.

— Ne godrnjaj! — rekel je pop.

— Je uže dobro! odgovoril je on razžaljen ter se pritoževal dalje sam za-se in godrnjal, da tu redu ni prav nobenega: „Človeka silijo, jesti mu pa ni treba! Kdo je kaj takega slišal?“

Bil je zelo nedovoljen ves čas, ko je šel za popom. Šla pa sta, kakor se je zdelo, uže dolgo. Res je, Makar zarje ni še videl, pa kolikor sta uže hodila, bi sodil, da hodita uže cel teden: tako veliko sta pustila za seboj jarkov in hribov, rek in jezer, tako veliko lesov in ravnin sta prešla. Kadar se je Makar oziral, zdelo se mu je, da

¹⁾ Tojon gospod, gospodar, glavar.